

الكل

عوارض جسمی، روانی و اجتماعی مصرف الكل

دکتر مویکا ارفع

دکتر سید مجتبه جزایری

نشر پیکان

تهران ، ۱۳۹۸

سرشناسه:	ارفع، مونیکا، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور:	الکل: عوارض جسمی، روانی و اجتماعی مصرف الکل / نویسندگان مونیکا ارفع، سیدمجتبی جزایری.
مشخصات نشر:	تهران: پیکان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری:	۱۲۸ ص. مصور.
شابک:	978-964-328-900-3
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا
موضوع:	الکلسم - عوارض و عواقب
موضوع:	الکلسم - جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع:	الکلسم - جنبه‌های اجتماعی
شناسه افزودن:	جزایری، مجتبی، ۱۳۱۵ -
رده‌بندی کنگره:	RA ۱۲۴۲
رده‌بندی دی‌سی:	۶۱۶/۸۶۱
شماره کتابشناختی ملی:	۵۱۳۳۱۱

الکل (عوارض جسمی، روانی و اجتماعی مصرف الکل)

نویسندگان: دکتر مونیکا ارفع / دکتر سید مجتبی جزایری

ویراستار: علی اصغر عبداللہی

آماده‌سازی و اجرا: هوشمند علمی کتابفروش

ناظر فنی چاپ: هومن علمی کتابفروش

مدیر دایره تولید: زهرا درخشان

حروفچین و صفحه‌آرا: مریم یوسفی

طراح جلد: محمد جهانی مقدم

چاپ و صحافی: چاپخانه نشر پیکان

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

تیراژ: ۵۵۰

بها: ۲۱۰۰۰ تومان

حق چاپ و نشر این اثر برای نشر پیکان محفوظ است.

دفتر نشر: خیابان ولیعصر، پایین تر از توانیر، نیش کوچه مریم، پلاک ۲۲۸۳، طبقه ۲، واحد ۵

تلفن: ۸۸۷۷۰۶۵۲ - دورنگار: ۸۸۷۸۰۴۲۶

ایستاگرام: peykanpress@gmail.com peykan.publication

دفتر پخش: شهید بهشتی (عباس آباد)، بین چهارراه اندیشه و سهروردی، ساختمان ۶۸

تلفن: ۸۸۴۲۳۱۱ / ۸۸۴۲۳۱۲ کد پستی: ۱۵۶۹۷۵۴۶۱۱

فهرست

۱	پیش‌گفتار
۵	تاریخچه مصرف نوشیدنی‌های الکلی در دنیا
۱۰	کاشف الکلی - حمدزکریای رازی
۱۵	انواع الکلی
۱۹	اتانول و مصرف آن
۲۱	تقسیم‌بندی نوشیدنی‌های الکلی
۲۴	فارماکوکینتیک اتانول
۳۳	اثرات الکلی بر اندام‌های بدن
۳۹	مغز میانی، پل مغزی و بصل النخاع
۴۵	علائم التهاب مزمن لوزالمعده
۵۴	سیستم قلبی - عروقی و الکلی
۵۷	دستگاه تنفسی و الکلی
۶۲	الکلی و استخوان‌ها
۶۴	الکلی و مفاصل
۶۷	الکلی و عضلات
۷۱	الکلی و سرطان‌ها
۷۸	عواقب مصرف الکلی در دوره‌های مختلف زندگی

۸۳	عواقب اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی سندرم جنین الکلی
۸۶	مصرف الکل در نوجوانان
۹۱	مصرف الکل در دوران یائسگی
۹۴	مصرف الکل در دوران سالمندی
۱۰۲	الکل و اختلالات روانپزشکی
۱۰۶	الکل و اضطراب
۱۱۱	اختلالات مصرف الکل
۱۲۰	درمان سوء مصرف الکل
۱۲۴	اشعاری در مذمت شرب و بات الکلی
۱۲۷	منابع و مآخذ

پیشگفتار

الکل هر راره از عصر حجر تا به امروز در میان ابناء بشر مورد استفاده‌های گوناگون قرار گرفته است. در گذشته‌های خیلی دور بسیاری از اقوام ابتدایی از آن به عنوان تسکینی به خدایان استفاده می‌کردند. بعدها نزد پیروان ادیان مختلف نقش خاص خود را ایفا کرد. به طوری که در کلیسای مسیحیان شراب مقدس به عنوان نمایی از خون مسیح پذیرفته شد و سال‌ها بعد نوشیدن آن برای مسلمانان حرام اعلام گشت.

سال‌های طولانی مصرف آن توسط طایفه‌ای وقت برای درمان برخی امراض جسمی و روانی تجویز و در پزشکی از خواص ضد عفونی‌کنندگی و بی‌حس‌کنندگی آن بهره‌برداری می‌شد.

در قرن گذشته در بین سال‌های ۱۹۲۰ تا ۱۹۳۳ خرید و فروش و مصرف الکل در ایالات متحده آمریکا ممنوع بود. که منجر به رونق بازارهای قاچاق الکل شد و قاچاقچیان را ثروتمند کرد. این ممنوعیت در ۵ دسامبر ۱۹۳۳ لغو شد.

شواهد باستان‌شناسی نشان می‌دهد در ایران از قرن‌ها پیش تولید و

مصرف الکل متداول بوده و در دوره‌ای میخانه‌ها نقش پررنگی در ادبیات فارسی ایفا کرده و نزد عرفا، شراب معنایی عرفانی داشته است.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی تولید و مصرف الکل ممنوع و برای عرضه و مصرف آن مجازات شرعی تعیین شد. اما متأسفانه از آنجایی که جرم‌انگاری منجر به بازدارندگی نمی‌شود مصرف پنهانی آن ادامه پیدا کرد و سوء مصرف آن به سرعت در حال گسترش است. از حدود ده سال پیش با بالا رفتن مصرف الکل در کشور، پایین آمدن سن مصرف‌کنندگان، وابستگی به مصرف الکل و مرگ و میرهای ناشی از مسمومیت با آن و... غیر قابل انکار و ویران‌کننده است، درمان و آموزش پزشکی ناگزیر شد به وضعیت مصرف الکل در کشور رسیدگی، و آن را مورد بررسی قرار دهد و پروتکل درمان مسمومیت با الکل (الکل چوب) را تدوین کند. سال‌ها طول کشید تا مسئولین دولتی پس از کشمکش‌های فراوان مجوزهایی برای تأسیس چند مرکز غیر دولتی درمان سوء مصرف الکل صادر کنند. واقعیت این است که مجازات شرعی تعیین شده برای مصرف‌کنندگان الکل سبب شده ارگان‌های ولایتی از جمله برخی وزارتخانه‌ها، بهزیستی و شهرداری‌ها... از مسئولیت ایجاد مراکز ترک الکل شانه خالی کنند و اقدام جدی‌ای در این خصوص صورت ندهند. از این رو امروزه عمده مراکز ترک الکل در دل مراکز ترک مواد نهفته‌اند. نظر به اینکه درمان وابستگی به الکل پیچیده و متفاوت از روش‌های به کار رفته در ترک مواد افیونی است معضل بر جای خود باقی است.

فرد وابسته به مصرف الکل همانند معتاد به دیگر مواد افیونی یک بیمار است و نیاز به درمان تخصصی و طولانی مدت دارد. با این دیدگاه

لازم است تا اقدامات عملی در این خصوص از سوی دولت صورت گیرد.

طبق گزارش‌های سازمان بهداشت جهانی مصرف الکل می‌تواند عامل ابتلا به بیش از ۲۰۰ بیماری مختلف باشد و سالانه موجب مرگ سه میلیون و سیصد هزار نفر در جهان شود.

مصرف درازمدت الکل می‌تواند باعث اختلالات متعدد جسمی و روانی شود. انواع اختلالات دستگاه گوارش مثل التهاب و خونریزی دیرینه معده و اختلال جدی در کارکرد کبد در کنار اختلالات سیستم قلبی-عروقی، تنفسی و... تنها چند مورد از عوارض جسمی سوء مصرف الکل به حساب می‌آیند. همچنین با تأثیری که الکل در طولانی مدت بر سیستم عصبی و اعصاب می‌گذارد زمینه را برای ابتلا به بیماری‌های روانی همچون اضطراب و افسردگی فراهم می‌کند. عوارض خانوادگی و اجتماعی سوء مصرف الکل هم فراوانند. از خشونت‌های خانوادگی گرفته تا زندگی در حالت مستی که می‌تواند منجر به معلولیت و یا حتی مرگ و میر شود.

به همین سبب اقدامات بسیاری در سرتاسر دنیا برای پیشگیری و درمان سوء مصرف الکل می‌شود. ایجاد انجمن‌های بی‌نام (A.A)، عرضه داروهای متعدد برای درمان افراد الکل را دانه درمان با داروهایی که پرهیز از مصرف مجدد الکل را ممکن می‌سازند. روان‌درمانی و... از جمله اقدامات درمانی بیماران وابسته به الکل هستند.

در این کتاب کوشش شده خلاصه‌ای از تاریخچه تولید و مصرف الکل در دنیا، عوارض جسمی، روانی و اجتماعی سوء مصرف الکل و علائم وابستگی و درمان مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

امید است این نوشتار قدمی ولو کوچک در راه آگاه‌سازی به ویژه جوانان در زمینه سوء مصرف الکل باشد.

دکتر مونیکا ارفع

دکتر مجتبی جزایری

www.ketab.ir